

In navolging van feitelijke onjuistheden, aandachtspunten:

Het is duidelijk dat er veel tijd in aandacht in zowel de Quickscan, als het verslag is gestoken. Veel van de inzichten en aanbevelingen begrijpen we en zullen we opvolgen. De feitelijke onjuistheden zijn reeds gedeeld - deze behoeven wellicht enkele toelichting.

Ontvangen door

5.1.2e

Samenvatting (pagina 2)

'(...) in het beleidsproces' is geen juiste omschrijving. De rol van het RIVM is er een van advisering en coördinatie. De formulering van de CvT suggereert meer invloed dan er is in de praktijk of hoort te zijn.

Een terugkerende term in het verslag is wetenschappelijk(e) 'onderbouwen' of 'onderbouwing', daar waar er sprake is van wetenschappelijk informeren. We werken vanuit het RIVM veeleer vanuit de blikrichting van evidence informed policy waarbij de relatie met het beleid is vormgegeven als trusted advisor of the honest broker.

"Dat deze conclusie 'negatief' wordt geformuleerd ('geen reden om te twijfelen aan ...'), hangt samen met het in doorlooptijd en diepgang beperkte karakter van deze Quickscan. De CvT heeft de wetenschappelijke rapportages niet in detail inhoudelijk getoetst, maar zich grotendeels beperkt tot een procesmatige beoordeling." het voorgaande citaat uit uw concept-rapport lijkt de inspanningen van zowel het RIVM als van de CvT (te) kort te doen. M.i. is het inherent aan evaluaties als de uwe, dat niet alles of alle documentatie inhoudelijk getoetst wordt of kan worden.

Toelichting

5.1.2e

In algemene zin kan er, door onjuiste of onzorgvuldige woordkeus, danwel gebrek aan context, verwarring ontstaan over de rol van het RIVM. Die verwarring is er al in de buitenwereld, dus het is goed als dit in het verslag van de Commissie helder afgebakend is.

Daarnaast is er een **risico op verkeerde interpretatie door de lezer**. Voorbeelden:

- (samenvatting, p2) "In een eerste stap moest daarom worden vastgesteld waaruit die wetenschappelijke inbreng bestond, en dat bleek niet zo eenvoudig omdat het RIVM en RIVM-medewerkers in het beleidsproces meerdere rollen hebben." Dit komt ook later in het verslag terug (Algemene reflectie, p.8): "Zoals hierboven al werd aangegeven, was het voor de CvT – en is het dat dus zeker voor de buitenwereld – lastig om inzicht te krijgen in de wetenschappelijke bijdrage van het RIVM versus die van andere partijen aan de advisering over de bestrijding van de COVID-19 epidemie."
  - Een mogelijke interpretatie is, dat het RIVM zelf de rollen en inbreng niet helder heeft. Dat is zeer onwenselijk. Het is voor ons volstrekt duidelijk welk wetenschappelijk werk wij doen.
  - Wat betreft de insteek, dat het voor de CvT en daarbuiten niet duidelijk is welk deel van OMT adviezen nu vanuit RIVM wetenschap en vanuit andere kennis komt, is de vraag waarom dat zo prominent in het rapport naar voren komt. De relevantie hiervan voor de lezer is niet helder. Sterker nog, voor de lezer kan het overkomen, dat de CvT zelf niet snapt hoe het RIVM werkt. In combinatie met passages als "het in doorlooptijd en diepgang beperkte karakter van deze

Quickscan" (opgenomen in overzicht feitelijke onjuistheden) lijkt de CvT zich al op voorhand verdedigend op te stellen. Daarnaast lijkt dit, zoals gemeld, de inspanningen van beide partijen (te) kort te doen.

Ontvangen door 5.1.2e

2.1 Kwantitatieve modellering van de epidemie (pagina 6)

Inhoudelijk achten wij de kritiek ten aanzien van de navolgbaarheid en openbaarheid van de modellering grotendeels onterecht. In de praktijk laten externe partijen, zoals recentelijk TNO, zien met onze informatie onze modellen te kunnen nabouwen. Daarnaast zijn alle uitkomsten van modelberekeningen openbaar gemaakt via de Technische briefings in de Tweede Kamer en de Catshuis presentaties van 5.1.2e. Zowel de uitleg als de ppt. presentaties daarvan zijn voor iedereen beschikbaar.

Vanzelfsprekend gaan we hier in minder drukke tijden hier nog veel wetenschappelijk over publiceren, zoals ook met de CvT eerder is gedeeld. Nu is het, zoals wij u in de bijeenkomsten hebben uitgelegd, nodig alle inspanningen te gebruiken om OMT en bestuur evidence informed te bedienen op de korte termijnen die daarvoor staan. Bestrijding gaat voor wetenschappelijk publiceren.

Ik wil in ieder geval suggereren om tenminste 'Nog' toe te voegen bij "uitgebreider"; dit is m.i. een zeer terechte nuancering gegeven het bovenstaande.

Toelichting 5.1.2e

Er is veel moeite gedaan door de modelleringsgroep om de CVT in te lichten en om te laten zien hoe modellen nagerekend kunnen worden. De formuleringen die nu in de Quickscan staan doen hen dan ook geen recht. Het is een goede suggestie om meer middelen voor modellering te hebben voor de lange termijn – echter is het op dit moment, midden in de crisis, erg moeilijk om modellers in een krappe markt te vinden en/of in te werken. *Toevoeging 5.1.2e* op korte termijn hebben we al zoveel mogelijk extra mensen toegekend aan de modelleringsgroep (vanuit statistiek pool). Een groep die echt Herculiaans veel werk heeft verzet het afgelopen jaar.

In aanvulling op bovenstaand lijkt uit een aantal frases de discussie en soms zelfs worsteling van de CvT te spreken. Dit is voor de lezer echter niet duidelijk en kan daardoor verkeerd geïnterpreteerd worden. Dit is potentieel schadelijk voor het RIVM, maar ook voor de CvT. Dit wordt versterkt door de soms **verdedigende** opstelling van de CvT. Een paar voorbeelden:

- (scope vd Quickscan, p. 5) "Dat geldt bijvoorbeeld voor de wetenschappelijke onderbouwing van het (*negatieve*) OMT-advies over het gebruik van mondkapjes door het algemene publiek. Deze (niet-openbare) onderbouwing is, zo is de CvT verzekerd, niet door het RIVM geleverd maar door (andere) leden van het OMT."
→ Het woord negatief is tendentius en niet relevant. Door cursieve zin lijkt de CvT zich op voorhand in te dekken, terwijl na te gaan is dat het RIVM zelf geen onderzoek heeft gedaan naar het gebruik van niet-medische mondkapjes.
- (scope vd Quickscan, p. 5) "maar de wetenschappelijke onderbouwing van de adviezen hieromtrent (NB. testbeleid) *onttrekt* zich voor het overgrote deel aan de beoordeling van de CvT."
→ Eveneens tendentius: het valt buiten de scope (en heeft daarnaast alles te maken met de vertrouwelijkheid van OMT vergaderingen).

- (Kwantitatieve modellering van de epidemie, p.6) "Ook ontbreken één of meer wetenschappelijke rapporten."
→ Gevaarlijke formulering. Kan zo geïnterpreteerd worden, dat de CvT deze rapporten niet heeft gekregen.
- (Algemene reflectie, p.7) "De CvT meent dat de wijze waarop de Gedragsunit andere wetenschappers bij de eigen adviezen betreft, navolging verdient."
→ Dit suggereert (onjuist) dat de rest van het RIVM geen andere wetenschappers betreft.

Ontvangen door 5.1.2e

Aandachtspunt 2, 3 en 6 (pagina 9)

'(...) uitgebreider en in een openbare vorm wordt gedocumenteerd'. Dit suggereert dat er geen openbare documentatie is. Indien de CvT (nog) uitgebreidere (openbare) documentatie wenselijk acht, is het goed aan te geven welke informatie precies en met welk doel, gezien eerdere stellingname van het RIVM dat rekenmodellen openbaar en navolgbaar zijn, en dat in de praktijk ook blijken te zijn.

Het aandachtspunt over meer inzet op sociaal wetenschappelijk terrein begrijpen wij en nut en noodzaak hiervan delen wij en bespreken wij ook met onze opdrachtgever(s). Maar dit aandachtspunt is wat ons betreft niet aan het RIVM gericht, maar aan haar opdrachtgevers. Het RIVM werkt namelijk niet a priori op basis van capaciteit, maar werkt als agentschap op basis van opdrachten. Zoals u weet heeft het RIVM zeer beperkt ruimte of zelf te programmeren, en is die ruimte in het SPR vastgelegd.

Aandachtspunt 6, ten aanzien van één compleet wetenschappelijk advies, lijkt ons illusoir, en is m.i. ook een aandachtspunt gericht aan het kabinet of aan VWS. Dit lijkt kritiek van de CvT op de regering die naar mening van de CvT minder aandacht zou schenken aan andere op wetenschap gebaseerde adviezen die de overheid bereiken, o.a. van Gedragsunit en planbureau's, WRR, RVS etc.?

Toevoeging 5.1.2e ik zit namens 5.1.2e in het DOC: het Departementsbrede Overleg COVID. Daar komen naast de adviezen van het OMT allerlei adviezen langs van SER, WRR, SCP, CPB, etc. etc. Wat je ziet is dat in deze fase van de crisis het OMT advies als randvoorwaardelijk wordt gezien waar de rest van de adviezen ingepast worden waar mogelijk. Als de crisis straks in een andere fase is schaal OMT weer af en worden adviezen van SCP en CPB weer belangrijker. Het is goed om te reflecteren op de betekenis van de letters OMT.

Toelichting 5.1.2e

Het is niet altijd helder waar de CvT haar adviezen op baseert, danwel aan wie deze gericht zijn.

Toevoeging 5.1.2e Waarom houdt de CvT zich niet aan het volgende: we hebben als CVT goed gekeken en vijf onderwerpen onderscheiden die prototypisch zijn voor de primaire wetenschappelijke inbreng van het RIVM te weten.... Daarover is ons algemene oordeel x t.a.v. kwaliteit en onafhankelijkheid en per stuk van de vijf y. Vaak is less more.

- (Algemene reflectie, p.7) "Wel zou het naar de indruk van de CvT wenselijk zijn, als er meer tijd en capaciteit voor wetenschappelijke reflectie zou zijn, bijvoorbeeld om stil te staan bij de vraag waarom de uitkomsten van het Nederlandse COVID-19 beleid zich niet in positieve zin onderscheiden van die in andere Europese landen, en hoe wetenschappelijke advisering kan

bijdragen aan betere prestaties. Wellicht is het (RIVM-interne) ‘multidisciplinair responsteam’ daarvoor een goed gremium.”

→ Waar maakt CvT uit op dat er onvoldoende reflectie zou zijn binnen de grenzen van de crisisbeheersing?

- (Aandachtspunt 1, p. 9); “Het is met het oog op de mogelijkheid voor wetenschappelijke toetsing wenselijk dat in de communicatie een duidelijker onderscheid wordt gemaakt tussen de adviezen en wetenschappelijke inzichten van het RIVM en de adviezen en wetenschappelijke inzichten van het OMT. Het heeft de CvT enige moeite gekost om te achterhalen wat de specifieke wetenschappelijke inbreng van het RIVM (in onderscheid met die van andere partijen) is geweest, en een dergelijke onduidelijkheid is niet bevorderlijk voor de transparantie.”
→ Voor CvT is toch alleen relevant welke wetenschap het RIVM levert, en of deze van juiste kwaliteit en onafhankelijkheid is? Wat betreft de tekst ‘niet bevorderlijk voor transparantie’: Het is niet aan de CvT om te achterhalen op welke wetenschap beleidsadviezen van het OMT zijn gebaseerd.
- (Aandachtspunt 2, p. 9) In aanvulling op reeds aangeleverde feitelijke onjuistheden: aandachtspunt beperkt zich niet tot wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid. Als CvT deze wel op zou willen nemen, is herformulering handig. Aanbeveling zou kunnen zijn: ‘...raden wij het RIVM om de opdrachtgever hiervoor te verzoeken een aanvullende opdracht te vertrekken’ (i.p.v. advies van CvT dat het RIVM een oplossing moet vinden in overleg met opdrachtgever).

Eventueel nog enkele voorbeelden van het **belang van context/ toelichting** ter voorkoming van misinterpretatie:

- (samenvatting, p. 2) “Hoewel de reikwijdte van de uitgevoerde analyses soms nog beperkt was (...).”
→ Dit kan geïnterpreteerd worden als een gebrek aan deskundigheid, terwijl de redenen hiervoor hoge tijdsdruk en beperkte capaciteit zijn.
- (sneltesten, p5.) “In lijn met de hierboven gemaakte kanttekeningen past hierbij wel de opmerking, dat de Quicksan slechts een klein en relatief ondergeschikt deel betreft van de wetenschappelijke onderbouwing van het gevoerde testbeleid.”
→ Toelichting zou wenselijk zijn: omdat de rest buiten de scope van de CvT valt.
- (Corona Gedragsunit, p.7) “Evenals in het geval van de c-VTV geldt ook hier dat er nog veel *onbenutte* mogelijkheden voor verder onderzoek liggen, die aan een verdere verbreding en verdieping van de wetenschappelijke onderbouwing van de aanpak van de epidemie kunnen bijdragen.”
→ Onbenut is a. de eigen interpretatie van de CvT, b. als ergens aan te wijten, dan aan gebrek aan tijd, capaciteit. Bovendien staat *meer* onderzoek niet gelijk aan *beter* onderzoek.
- (Het PIENTER onderzoek, p.7) “Hoewel hierover eerder in verband met het PIENTER onderzoek vragen zijn gerezen (...)”.
→ Voor de lezer is onduidelijk wat hier bedoeld wordt.
- (Algemene reflectie, p.7) Wel ontvangen het RIVM en zijn medewerkers soms dreigementen van burgers of actiegroepen die als bijzonder onaangenaam worden ervaren.
→ Deze laatste zin lijkt onvolledig, want suggereert dat deze dreigementen onze onafhankelijkheid zouden beïnvloeden? *Toevoeging* ^{5.126} En is daarmee overbodig. CvT is niet aan de lat om deze en andere maatschappelijke misstanden aan de kaak te stellen anders dan wanneer ze wel de indruk zou hebben dat RIVM of haar medewerkers hierdoor in hun onafhankelijkheid worden aangetast.